

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget - Justiskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
23/1919 - JFR

Dato
26.04.2023

**Dokument 8:200 S (2022–2023) Representantforslag om et
kriminalomsorgsløft**

Jeg viser til brev datert 14. april 2023, der Justiskomiteen ber om min uttalelse til representantenes forslag om et kriminalomsorgsløft.

Jeg mener at regjeringen allerede er godt i gang med å gi et løft for kriminalomsorgen. Den økonomiske situasjonen til kriminalomsorgen har vært krevende over flere år. Denne regjeringen har prioritert kriminalomsorgen fra starten av, og har styrket kriminalomsorgens budsjett med totalt 145 millioner kroner i 2022 og 2023. Formålet med styrkingen er økt bemanning, bedre innhold i soningen og redusert omfang av isolasjon.

I tillegg til styrkingen av budsjettet, har regjeringen tatt i bruk flere virkemidler for å gi et løft til kriminalomsorgen. Regjeringen ønsker å redusere isolasjon i norske fengsler og har nylig sendt ut et lovforslag på høring om endringer i straffegjennomføringsloven og helselovgivningen som kan bidra til å redusere utfordringene med isolasjon i norske fengsler. Det foreslås bl.a. å lovfeste at kriminalomsorgen skal legge til rette for fellesskap mellom innsatte, arbeide for å forebygge isolasjon, og så langt mulig avhjelpe negative virkninger av isolasjon. Det foreslås også at alle innsatte daglig skal sikres tilgang til meningsfylt kontakt med andre personer. Høringsnotatet følger opp Sivilombudets særskilte melding til Stortinget om isolasjon og mangel på menneskelig kontakt i norske fengsler fra 2019.

Regjeringen har også fremmet forslag til ny og forbedret tilsynsordning med kriminalomsorgen. Et viktig forslag er å opprette et uavhengig, landsomfattende

tilsynsråd, med medlemmer fra alle fylker og en ledelse på tre personer. Målet er at dette vil skape et sterkere tilsynsråd med gode rammer for å føre grundig kontroll med forhold for frihetsberøvede og andre som gjennomfører straff. Det mener jeg vi trenger.

I 2022 har det vært en kraftig økning i kvinnelige innsatte med psykiske lidelser og selvskadingsproblematikk, og en økning i selvmordsforsøk og selvskading blant kvinnelige innsatte. Kriminalomsorgsdirektoratet har over tid jobbet med tiltak for å bedre situasjonen for kvinnelige innsatte. Arbeidet har vært intensivert de siste ukene, bl.a. som følge av at situasjonen ved Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt har blitt forverret. Kriminalomsorgsdirektoratet gjennomfører nå akutte tiltak for å bedre forholdene og vurderer samtidig større endringer på lenger sikt. Telemark fengsel, Skien avdeling gjøres nå om til kvinnefengsel for å bedre soningsforholdene for kvinner generelt, og bidra til å avvikle samsoning med menn. I tillegg blir bemanningen ved Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt styrket gjennom omrokking av personell fra andre fengsler, og belegget i fengslet blir samtidig redusert.

Mange innsatte og domfelte har sammensatte utfordringer og er psykisk syke. Vi trenger å vite mer om hvordan disse blir fulgt opp. Et viktig tiltak på lengre sikt, er at regjeringen nylig har besluttet å sette ned et offentlig utvalg som skal utrede hvordan innsattes helse, særlig med vekt på alvorlig psykisk sykdom eller utviklingshemming, best kan ivaretas under straffegjennomføring og ved tilbakeføring til samfunnet. Dette er et viktig tiltak for å komme frem til de beste løsningene for de med noen av de mest alvorlige helsemessige utfordringene. Justis- og beredskapsdepartementet har også tatt initiativ til et forskningsprosjekt om levekår, rus og psykisk helse blant domfelte, som vil gi viktig kunnskap. Jeg samarbeider også tett med helse- og omsorgsministeren, blant annet gjennom oppfølgingen av Riksrevisjonens undersøkelse av helse-, opplærings- og velferdstjenester til innsatte.

Kriminalomsorgen håndterer personer dømt for vold, trusler og annen alvorlig kriminalitet på daglig basis. Jeg ser alvorlig på at det forekommer volds- og trusselsituasjoner mot ansatte i fengsel. Kriminalomsorgen følger situasjonen nøye og jobber kontinuerlig i henhold til egen handlingsplan for å redusere antall hendelser. Det er et behov for å få bedre kunnskap om belastningen dette utgjør for de ansatte. Jeg er derfor glad for at KDI er i gang med et kartleggingsprosjekt for å få mer kunnskap om psykisk helse hos ansatte og tidligere ansatte. Kartleggingen skal gjennomføres i 2023.

Videre har regjeringen satt ned et utvalg som skal utrede om identiteten til ansatte i politiet og kriminalomsorgen i større grad skal kunne skjermes. Utvalget er i gang med arbeidet fra mars og skal levere sin utredning innen utløpet av januar 2024.

Videre etterlyser representantene en yrkeserstatningsordning for ansatte i kriminalomsorgen. Jeg er kjent med at ansatte i kriminalomsorgen har erfaringer ved at skader som er oppstått under trening, ikke anerkjennes som yrkesskade. Jeg er enig i

at det er behov for å finne løsninger. Dette er noe departementet arbeider med nå.
Løsningen som er valgt for politiet, vurderes i dette arbeidet

Med hilsen

Emilie Mehl

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur